

tesítőjében (Bulletin). Az Amerikai Egyesült-Államok fenhatósága alá tartozó Fülöp-szigetekről van szó, a közlársasági jelleggel bíró, 13.1 millió lakosú keletindiai szigetcsoporthól. Ennek elnöke 1939 aug. 19-én kelt rendeletével, valamennyi iskola számára kötelezővé tette a 16 pontból álló következő polgári és erkölcsi szabályzatot: 1. Higgyetek az Isteni Gondviselésben, amely az emberek és népek sorsát irányítja? 2. Szeressétek hazátokat, mert ez népetek tűzhelye, hajlamaitoknak központja, boldogságtok és jóléteitek forrása. Védelmet legelső kötelességeitek. Ha arra bármikor szükség lenne, legyetek készen érte magatokat feláldozni és meghalni. 3. Tiszteljétek az alkotmányt, amely saját független akaratotok kifejezője. A kormány a ti kormányotok: a ti biztonszágtok és jóléteitek érdekében alakult. Engedelmeskedjétek a törvényeknek és ügyeljétek rá, hogy mindenki betartsa és a köztisztviselők teljesítsék kötelességeiket. 4. Rójjátok le adótokat önként és késedelem nélkül. A polgár fogalmával nem csak jogok, hanem kötelességek is járnak. 5. Örködjétek a szavazatok tisztaságán és vessétek alá magatokat a többség határozatának. 6. Szeressétek és tiszteljétek szüleiteket. Kötelességszerűen kedvvel és hálással szolgáljátok őket. 7. A becsületnek ugyanolyan fontosságot tulajdonítsatok mint az életnek. A becsülettel parosult szegénység különb a gazdagsággal kapcsolatos becstelenségnél. 8. Legyetek igazak és tisztességesek gondolataitokban és cselekedeteitekben igazságosak és könyörületsek, méltóságteljesen udvariasak embertársaitokkal való viszonyaitokban. 9. Folytassatok tiszta és mérsékletes életet; ne legyetek se könnyelműek, se követelők; a magatartástok legyen egyszerű, a viselkedétek szerény. 10. Az életben törekedjétek népetek nemes hagyományaihoz méltók lenni; becsljétek nagyra hőseink emlékét: az ő életük jelzi a kötelesség és becsület útját. 11. Legyetek szorgalmasak: ne féljétek a kézimunkától és ne ségyeljétek azt. A termelő munka gazdasági biztonsághoz vezet, gyarapítja a nemzet gazdagságát. 12. Személyes előmenetel és boldogság dolgában saját erőfeszítésekre támaszkodjatok. Ne legyetek könnyen kishitűek, hanem tartsatok ki jogos becsvágyatok követésében. 13. Munkátokat végézzétek kedvvel, lelkiismeretesen és értelmesen. A rosszul végzett munka károsabb, mint a munka mellőzése. Ne halasszátok holnapra, amit ma is elvégezhettek. 14. Járuljatok hozzá a közösség jólétéhez és keressétek a társadalmi igazságosságot. Nem éltek csupán önmagatokért és családotokért, hanem részesei vagytok a társadalomnak, amellyel szemben meghatározott felelősséggel tartoztok. 15. Használjátok a Fülöp-szigeteken gyártott tárgyakat: részesítsétek előnyben népetek termékeit és iparát. 16. Értékesítsétek és fejlesszétek természeti forrásainkat, népünk elidegeníthetetlen örökségét és őriztétek meg az utókor számára.

— m:—

**Diák munkaközösség az érsekújvári áll. gimnáziumban.** Dicséretes é követésre méltó kezdeményezésről számol be *Bakos József* tanár a szerkesztésében megjelent *Együtt dolgoztunk* c. kötetben. (Érsekújvár, 1942. 80 lap). Megtudjuk belőle, hogy a gimnázium II. a) osztálya 1940. februárjában iskolai nyelvművelő és nyelvvédő folyóiratot indított *Védjük Nyelvünket!* címmel, s ugyanakkor nyelvművelő, néprajzgyűjtő és falukutató munkaközösséget alakított. Két esztendő munkásságát tárja ez az írás a nyilvánosság elé.

A füzetben szemelvényeket találunk arról, miként gyűjtötték össze az utca, a diákélet, stb. idegen szavait; hogyan ismertették meg egymással

nyelvművelő könyveket és folyóiratokat; hogyan számoltak be egymásnak magyar ifjúsági könyvekről; milyen néprajzi adatot, tájszót, népmesét gyűjtöttek; miféle népszokást, falusi játékot figyeltek meg; hogyan kapcsolódtak be az országos népdalgyűjteménybe; stb. A munkaközösség azonban nemcsak maga dolgozott. Kapcsolatot keresett és talált ismertnevű nyelv-művelőkkel, néprajzi szakemberekkel, stb., s folyóiratuk számára iratott 1—1 cikkükből irányítást nyert, s a további munkássághoz buzdítást és erőt merített. — Az egyik kisdíák közleménye a munkaközösségbe tömörült osztály társadalmi képét rajzolja meg. Látjuk, hogy a növendékek nagyrésze falusi származású. Ennek megfelelően az együttes munka egyik legfőbb feladatát a vezető — igen helyesen — abban jelöli meg, hogy úgy vezesse őket a magyar szellemi élet magaslataira, nehogy elveszítsék lábuk alól a szilárd talajt, s idővel megszakítsák kapcsolataikat a falusi néppel.

Napjainkban sokat hallunk közösségi szellemről, szociális gondolatról, szebb magyar jövő-élőkészítéséről. Ez a kis füzet azt mutatja, mit tehet e cél érdekében egyetlen lelkes tanár, aki megértve a kor szavát, növendékeit összefogja és a minden szépért és jóért mindig hevülni kész ifjúságnak határozott irányt mutat s ebben az irányban őket vezeti. Meggyőződésünk, hogy másutt is alakult ehhez hasonló munkaközösség, s ha nem is lépett a nyilvánosság elé, dolgozik szép csendben. Az ilyen beszámolóra is szükség van, mert indítást nyerhetnek belőle azok, akiknek kevesebb a kezdeményező erejük.

*Jankovits Miklós.*

## ELHÜNYT PEDAGÓGUSOK.

### Két pedagógus magyar egyházfejedelem.

#### Tóth Tihamér (1889—1939).

Olyan rövid ideig volt magyar főrend, Veszprém örökös főispánja, püspöke és a királyné kancellárja, hogy a történelem évkönyveibe inkább mint egyszerű pap, de mint egyik legnagyobb nemzetnevelő, a keresztény Magyarország nagy szónoka, a rádió sugárzó szentbeszéd alapító apostola s az egész világ fiatalságának tanító ifjúsági írója örökítette meg emlékét.

Gyakorló nevelő munkáit az iskolák, kongregációk, cserkészek és más egyesületek országos jellegű kézikönyvvé avatták, a legtöbb külföldön is öt-hat kiadást ért már meg s a *Tiszta Férfiúság* c. műve 14 nyelven látott napvilágot.

Elméleti művei: *Az ifjúság lelki gondozása* és *A felnőttek lelki gondozása* a legmélyebben szántó erkölcsnevelő munkák közé sorozhatók.

Pedagógiai működésének titkát és eszményét ő maga fejt meg legjobban: »Ha most, az évek rétegein át, emlékezetem ásójával szállok lefelé, tudjátok hová visznek a legvégső gyökerek? A világháborúba! Le a szerb harctérre, fel a Kárpátokba, Galiciába, Oroszországba, ahová tizenöt hónapon keresztül állított a kötelességem, s ahol együtt kellett élnem, étkezniem, laknom és aludnom a hadbavonult intelligens fiatalsággal. Orvosokkal, gyógy-